

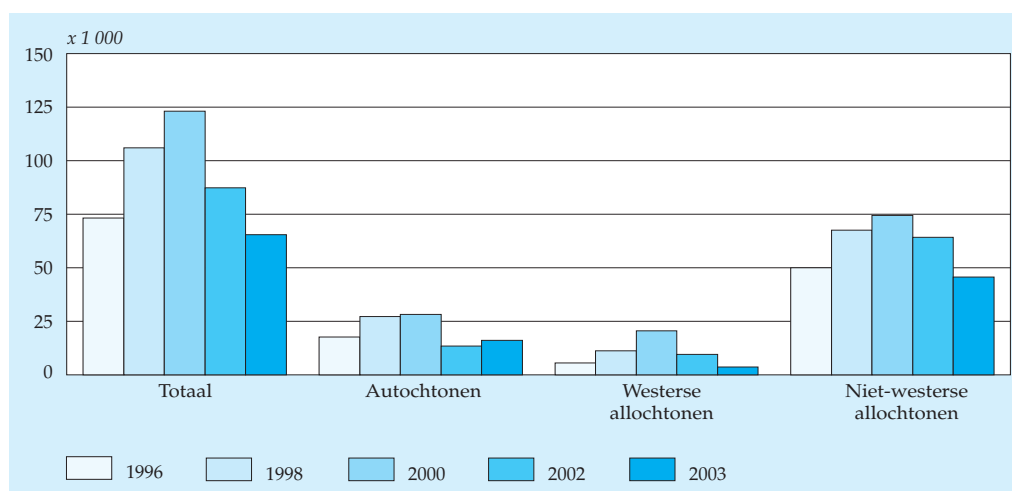
2. Groei allochtone bevolking fors minder

In 2003 is het aantal niet-westerse allochtonen met 46 duizend personen toegenomen, 19 duizend minder dan een jaar eerder. De verminderde groei vond vooral plaats bij de eerste generatie. Met name het aantal asielmigranten is afgenomen. Het aantal gezinsvormende immigranten daarentegen is op een hoog niveau gebleven. De groei van de tweede generatie bleef vrijwel constant.

De totale bevolking van Nederland is in 2003 met ruim 65 duizend personen toegenomen. Een jaar eerder bedroeg de toename nog 87 duizend personen. Dat de bevolking in 2003 minder sterk toenam dan in voorgaande jaren, kwam vooral door de sterk afgenomen groei van het aantal niet-westerse allochtonen. Het grootste deel van de groei bestaat namelijk uit niet-westerse allochtonen. Hun aantal nam met 46 duizend toe. Het aantal autochtonen groeide slechts met 16 duizend. Het aantal westerse allochtonen nam toe met bijna 4 duizend.

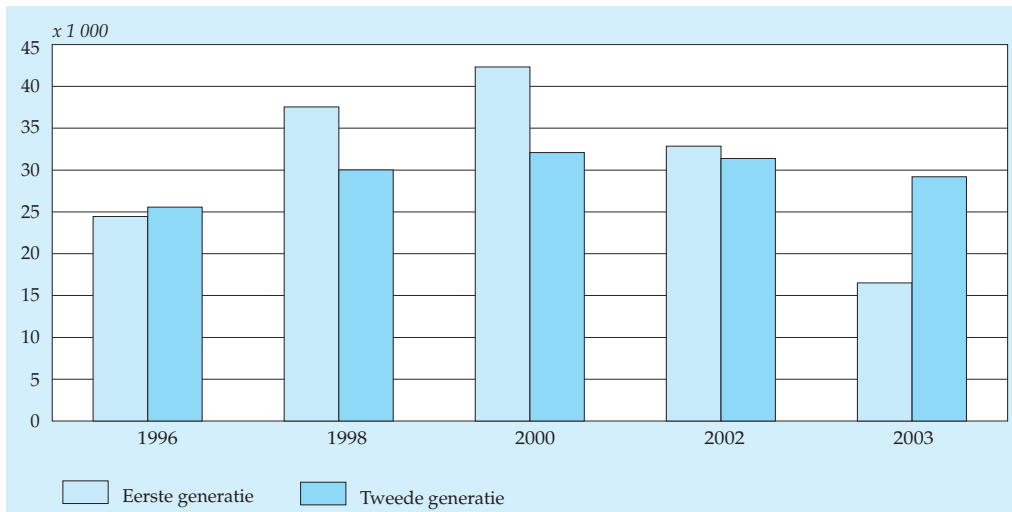
Nederland telde op 1 januari 2004 bijna 16,3 miljoen inwoners. Daarvan waren 1,4 miljoen westerse allochtonen en 1,7 miljoen niet-westerse allochtonen. De grootste groep niet-westerse allochtonen wordt gevormd door de Turken. Op 1 januari 2004 woonden er ruim 350 duizend allochtonen met een Turkse achtergrond in Nederland. Hun aantal groeide in 2003 met 10 duizend. Dit waren in meerderheid mensen van de tweede generatie, die in Nederland geboren zijn.

2.1 Bevolkingsgroei naar herkomstgroepering

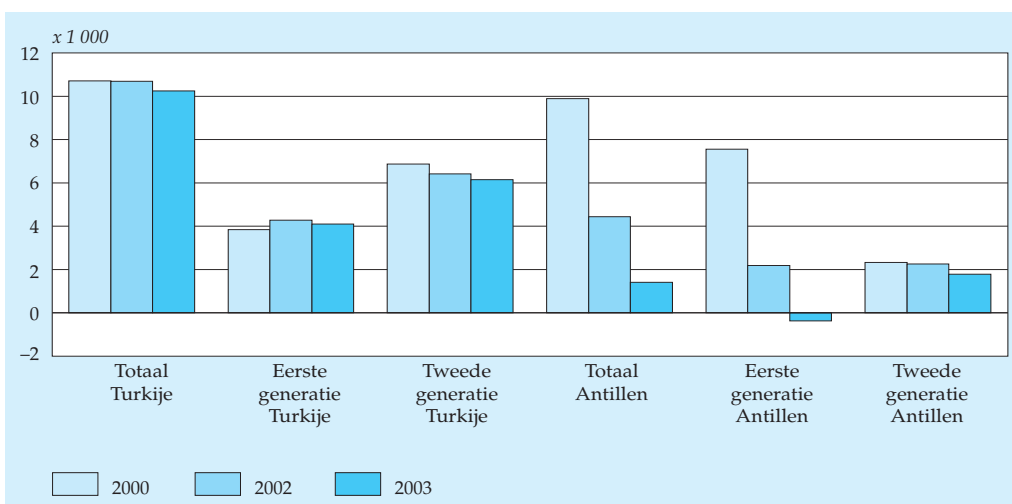
Bron: CBS.

2.2 Groei van het aantal niet-westerse allochtonen naar generatie

Een zeer sterke daling van de bevolkingsgroei deed zich voor bij mensen van Nederlands Antilliaanse herkomst. In 2003 nam deze groep toe met 1,4 duizend personen. In 2000 groeide deze bevolkingsgroep nog met bijna 10 duizend. De eerste generatie Antillianen nam in 2003 zelfs af met 400 personen. Een jaar eerder groeide de eerste generatie nog met ruim 2 duizend. Op 1 januari 2004 woonden er bijna 131 duizend Antilliaanse en Arubaanse allochtonen in Nederland.

2.3 Bevolkingsgroei naar Turkse en Antilliaanse herkomst

Bron: CBS.

Afname asiel- en arbeidsmigratie

In 2002 werd ongeveer de helft van de groei van het aantal niet-westerse allochtonen bepaald door de buitenlandse migratie. In 2003 is dit nog maar een derde. Er komen met name steeds minder asielmigranten Nederland binnen. Vormden de asielmigranten van 1999 tot en met 2001 met gemiddeld 24 duizend immigranten per jaar nog de grootste groep, in 2003 waren het er nog maar 9 duizend. De strengere asielwetgeving speelt hierbij een rol.

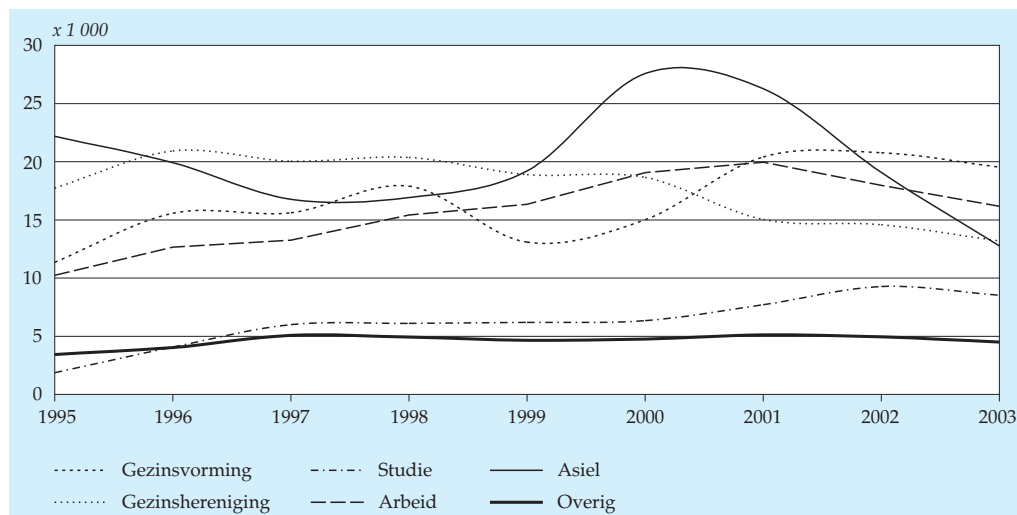
Ook het aantal arbeidsmigranten neemt af. In 2001 kwamen nog 20 duizend migranten naar Nederland voor werk. Twee jaar later kwamen er maar 16 duizend, dat is bijna 4 duizend minder. Dat komt onder andere door een minder gunstig economisch klimaat.

Terwijl het aantal asiel- en arbeidsmigranten vermindert, komen steeds meer migranten hierheen om te studeren. Kwamen in 1995 nog zo'n 2 duizend studenten naar Nederland, in 2003 waren dat er 9 duizend.

Het aantal gezinsherenigers dat naar Nederland komt is sinds 1996 gedaald. De nadruk is eind jaren negentig verschoven naar immigratie om een gezin te vormen. Tussen 1999 en 2003 is het aantal gezinsvormers dat naar Nederland komt met ruim 7 duizend toegenomen. Daarmee vormen gezinsvormers in 2003 de grootste groep immigranten. Drie op de tien immigranten komen naar ons land om te trouwen of samen te wonen.

Gezinsvormers komen vooral uit Turkije en Marokko, in 2003 zelfs één op de drie. Niet alleen Turken en Marokkanen van de eerste generatie, maar ook van de tweede kiezen vaak voor een partner uit het herkomstland.

2.4 Ontwikkeling migratiemotieven van niet-Nederlandse immigranten

Bron: CBS.

Gezinsvormers zijn voor het grootste deel vrouwen tussen de 20 en 30 jaar. Asielmigranten en arbeidsmigranten zijn juist vooral mannen. Eén op de drie asielmigranten is jonger dan 20 jaar. Bijna de helft van alle arbeidsmigranten is tussen de 25 en de 35 jaar oud.

Groei tweede generatie constant

Terwijl de groei van de eerste generatie niet-westerse allochtonen in 2003 sterk afnam, bleef de toename van het aantal personen van de tweede generatie vrijwel constant. De tweede generatie nam met 29 duizend personen toe, 2 duizend minder dan in 2002. Daarmee kwam tweederde van de groei van de niet-westerse allochtone bevolking in 2003 voor rekening van de tweede generatie. In 2002 was dit ongeveer de helft.

Minder allochtone tienermoeders

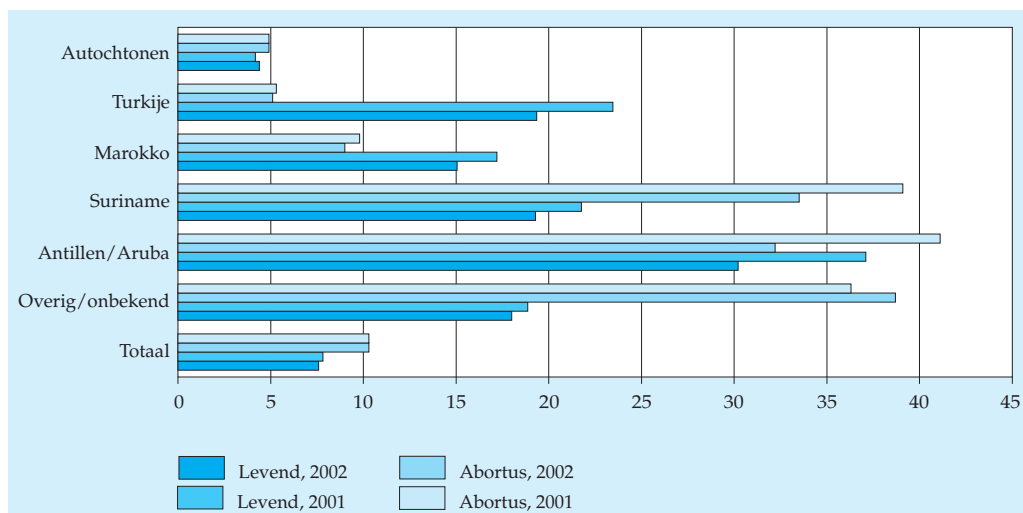
In 2002 is een eind gekomen aan de stijging van het aantal tienermoeders. De lichte daling van het aantal geboorten onder tienermeisjes kwam voor rekening van allochtone tieners: 1 937 geboorten in 2002, tegen 2 085 in 2001. Het aantal autochtone tieners dat een kind kreeg, bleef toenemen: van 1 484 in 2001 naar 1 579 in 2002. Toch is de kans van niet-westers allochtone meisjes om tienermoeder te worden nog steeds vele malen groter dan die van autochtone meisjes. In 1996 was deze kans acht keer groter, in 2002 nog ruim vijf keer.

Onder tieners van Turkse, Marokkaanse, Surinaamse en Antilliaans/Arubaanse herkomst is de afname vooral het gevolg van betere zwangerschapspreventie. Onder meisjes met een Surinaamse en Antilliaanse/Arubaanse achtergrond is zowel het aantal geboorten als het aantal abortussen in 2002 beduidend afgenomen.

Abortus komt bij Marokkaanse en vooral Turkse meisjes veel minder voor dan bij meisjes van Surinaamse en Antilliaanse/Arubaanse herkomst. Onder Turkse tieners is het aantal abortussen vergelijkbaar met dat onder autochtone tieners. Het abortuscijfer is, ten opzichte van het voorgaande jaar, onder Turkse en Marokkaanse meisjes iets afgenomen.

Van een betere preventie is geen sprake bij de "overig niet-westerse" herkomstsgroepering. In deze groep is het aantal abortussen toegenomen. De lichte daling van het geboortecijfer in deze groep kan dan ook, anders dan bij de Turkse, Marokkaanse, Surinaamse en Antilliaanse/Arubaanse meisjes, worden toegeschreven aan een toename van het aantal abortussen. Onder autochtone meisjes is het abortuscijfer min of meer constant gebleven, maar is het aantal geboorten wel toegenomen. Ook in deze groep is dus sprake van een verslechterende preventie.

2.5 Levendgeborenen en abortussen per 1 000 meisjes van 15–19 jaar naar herkomstsgroepering

Bron: CBS.

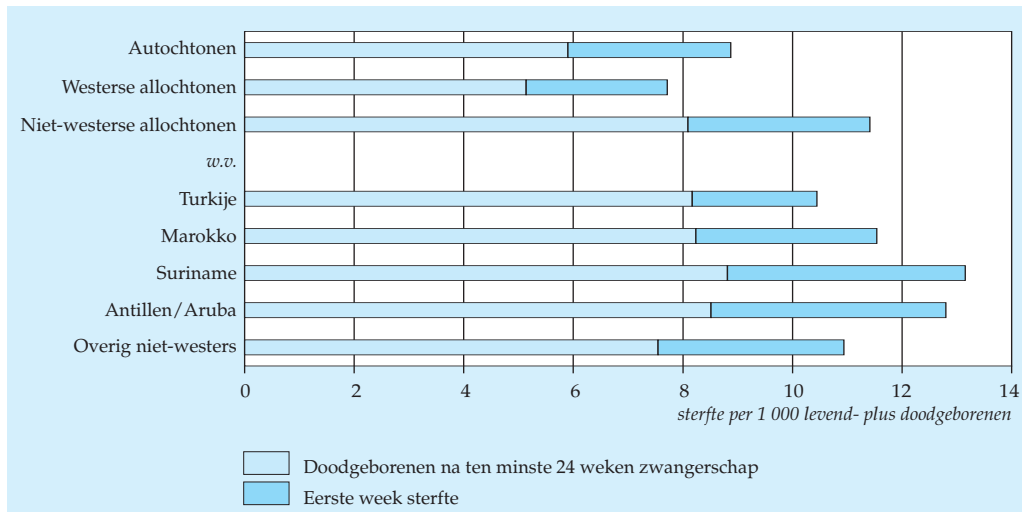
Hoger sterfterisico allochtone baby's

Kinderen met één of twee niet-westers allochtone ouders overlijden vaker vóór of kort na de geboorte dan kinderen met twee autochtone ouders. Deze sterfte rondom de geboorte bedroeg in de periode 1997–2002 voor alle niet-westers allochtone herkomstsgroeperingen samen 11,4 per duizend geboren. Dat is bijna 30 procent hoger dan bij autochtonen. De kans op een doodgeboren kind is onder alle niet-westerse herkomstsgroeperingen samen bijna 40 procent groter dan onder autochtonen.

Deze verschillen in sterfte worden grotendeels veroorzaakt door verschillen in sterfte in de eerste zeven dagen na de geboorte. Deze sterftcijfers zijn het ongunstigst voor Surinaamse en Antilliaanse/Arubaanse kinderen. Hun kans om in de eerste week te overlijden is beduidend groter dan die van Turkse kinderen. Tussen de niet-westerse herkomstsgroeperingen bestaan daarentegen slechts kleine verschillen in de kans op een doodgeboren kind.

Verskillende factoren dragen bij aan deze ontwikkeling. Zo spelen bij huwelijken onder verwanten, die vaker voorkomen bij Turken en Marokkanen, genetisch bepaalde aandoeningen een rol. Ook tienerzwangerschappen hebben relatief vaak een ongunstig verloop, met een groter risico op vroeggeboorte en een laag geboortegewicht.

2.6 Sterfte rondom de geboorte naar herkomst kind, 1997-2002

Bron: CBS.